

Schoolkostenbeleid mboRijnland

Vavo en mbo-opleidingen¹

geldend vanaf 1 augustus 2017

Versie 2.1, vastgesteld 14 november 2017

Inleiding

In dit document is het schoolkostenbeleid van mboRijnland vastgelegd. Dit beleid past binnen de wet- en regelgeving en is conform de brieven betreffende schoolkosten die mboRijnland van de (voormalige) minister(s) van Onderwijs in de afgelopen jaren heeft ontvangen.

Transparant

Voor zowel de student als mboRijnland is het van groot belang (tijdig) een transparant overzicht te hebben over wie welke kosten voor zijn/haar rekening dient te nemen of vrijwillig neemt. De door JOB in 2012 uitgebrachte brochure 'Wat zijn de regels over schoolkosten in het MBO?' biedt daartoe goede handvatten en is daarom als leidraad bij de totstandkoming van dit schoolkostenbeleid gebruikt.

Sober en billijk

Het huidige bekostigingsstelsel gaat er van uit dat mboRijnland met de ontvangen rijksbijdrage de noodzakelijke onderwijsactiviteiten verzorgt en dat de student deze activiteiten in principe kosteloos kan volgen². Desondanks is het redelijk om van de student te verwachten dat hij zelf over bepaalde leermiddelen beschikt (zie paragraaf 'Kosten voor vereiste leermiddelen'). Ook kan mboRijnland voor extra onderdelen een vrijwillige bijdrage vragen (zie paragraaf 'Vrijwillige kosten'). mboRijnland hanteert bij de bepaling van de door de student te maken kosten de principes soberheid en billijkheid; schoolkosten mogen voor de student geen drempel zijn om de opleiding van zijn keuze te (gaan) volgen. Dit betekent onder andere dat deze kosten gebaseerd zijn op de daadwerkelijke kostprijs.

Leeswijzer

Dit beleidsdocument bevat de volgende paragrafen:

1. Kosten voor rekening van de student.
In deze paragraaf worden de drie categorieën schoolkosten voor de student benoemd en toegelicht: de wettelijk verplichte kosten, de kosten voor vereiste leermiddelen en vrijwillig te maken kosten.
2. Kosten voor rekening van mboRijnland.
Deze paragraaf geeft weer welke kosten mboRijnland voor haar rekening neemt.
3. Betalingswijze.
In deze paragraaf wordt aangegeven hoe en aan wie de student (vrijwillige) kosten betaalt.
4. Communicatie.
Wanneer en de wijze waarop de student wordt geïnformeerd over de (te verwachten) kosten voor zijn opleiding komt in deze paragraaf aan de orde.
5. Geraadpleegde bronnen

---

¹ Dit schoolkostenbeleid is van toepassing op zowel vavo als mbo, tenzij anders aangegeven.

² Een student van 18 of ouder ontvangt na betaling van les- of cursusgeld onderwijs dat verder in principe kosteloos is.

De laatste paragraaf geeft een opsomming van bronnen die voor de totstandkoming van dit schoolkostenbeleid zijn gebruikt.

Kosten voor rekening van de student

Er zijn drie categorieën schoolkosten voor de student, te weten de wettelijk verplichte kosten, de kosten voor vereiste leermiddelen en vrijwillige kosten.

Wettelijk verplichte kosten

Voor minderjarige studenten gelden geen wettelijk verplichte kosten.

De BOL-student (18+) en de voltijd vavo-student (18+) betalen per studiejaar lesgeld.

De BBL-student (18+) en de deeltijd vavo-student (18+) dienen per studiejaar cursusgeld te betalen.

De hoogte van het les- en cursusgeld wordt jaarlijks door de overheid bepaald.

Conform de WEB (artikel 8.1.4) is de inschrijving voor een opleiding bij mboRijnland niet afhankelijk van een andere geldelijke bijdrage dan het wettelijk les- of cursusgeld.

Kosten voor vereiste leermiddelen

Vereiste leermiddelen zijn leermiddelen waarover de student zelf over dient te beschikken. Ze zijn *noodzakelijk* voor het voorbereiden en volgen van (kosteloze en niet-kosteloze³) onderwijs- en begeleidingsactiviteiten binnen de onderwijsprogrammering⁴. Bij de samenstelling van het overzicht van vereiste leermiddelen en de check of de vereiste leermiddelen daadwerkelijk worden gebruikt, betreft het MBO College de ervaringen van de student.

De student kan zelf bepalen hoe hij er voor zorgt dat hij over de vereiste leermiddelen beschikt. In de meeste gevallen zal de student daarvoor kosten moeten maken.

Onder voorwaarden kan een student ondersteuning krijgen bij de aanschaf van vereiste leermiddelen.

- Boeken en readers⁵
De student dient zelf te beschikken over (werk)boeken en readers⁶. Readers die door het MBO College zijn samengesteld, worden kosteloos digitaal beschikbaar gesteld. De student kan er voor kiezen de reader (op eigen kosten) te printen.
- Laptop en licenties
Het MBO College kan van de student verlangen dat hij zelf over een laptop (inclusief licenties) beschikt onder voorwaarde dat het MBO College per opleiding kan onderbouwen, verantwoorden en bewijzen dat:
  - inzet van digitale leermiddelen een onderwijskundige meerwaarde heeft boven het gebruik van (alleen) (werk)boeken.

---

³ Indien de student kiest voor de niet-kosteloze variant, zie de paragraaf over vrijwillige kosten.

⁴ Activiteiten binnen de onderwijsprogrammering zijn onderwijs-, begeleidings- en examenactiviteiten die op basis van het betreffende kwalificatiedossier en keuzedelen noodzakelijk zijn om de student in staat te stellen het onderwijs te volgen en het diploma te behalen.

⁵ Voor middelbare scholieren die via het vavo hun diploma halen (en staan ingeschreven bij het voortgezet onderwijs), zijn schoolboeken gratis.

⁶ Dit geldt ook voor boeken en readers die noodzakelijk zijn voor de bpv

- kosten voor de aanschaf van een laptop met licenties (al dan niet in combinatie met (werk)boeken) minstens gelijk zijn aan, maar bij voorkeur lager zijn dan de kosten voor de aanschaf van (alleen) (werk)boeken.
- (op het moment van introductie van een laptop als vereist leermiddel) de kosten voor de student van het huidige cohort lager zijn dan de kosten voor de student van het voorafgaande cohort.

Inden een licentie inhoudelijk gelijk is aan de hardcopy-versie van een leermiddel, dient een keuze gemaakt te worden tussen de licentie en de hardcopy versie.

Het MBO College adviseert de minimale specificaties van de laptop waarover de student dient te beschikken.

- Leermiddelen afhankelijk van persoonlijke kenmerken
De student dient, indien van toepassing op het beroep/de kwalificatie, zelf te beschikken over leermiddelen met persoonsafhankelijke kenmerken zoals werk- en sportschoenen en werk- en sportkleding. Aan deze leermiddelen kunnen alleen minimale eisen, zoals wettelijke en/of branche-vereisten, gesteld worden.
- Overige (leer)middelen⁷
Kosten voor middelen als een agenda, schrijfmateriaal en mappen zijn voor rekening van de student.

Vrijwillige kosten

Vrijwillige kosten betreffen vrijwillige bijdragen voor activiteiten, leermiddelen, materialen en faciliteiten die *niet noodzakelijk* zijn voor het volgen van de (in de onderwijsovereenkomst genoemde) opleiding en het behalen van het diploma. De student is alleen verplicht deze kosten te voldoen indien hij voor deelname en/of gebruikmaking kiest. Als de student er niet voor kiest en dus niet betaalt, kan hij niet uitgesloten worden van het reguliere (kosteloze) onderwijs en examinering.

- Algemene vrijwillige (ouder)bijdrage.
  - mboRijnland vraagt geen algemene vrijwillige (ouder)bijdrage.
- Vrijwillige kosten voor activiteiten binnen de onderwijsprogrammering van de in de onderwijsovereenkomst genoemde opleiding.
  - mboRijnland kan voor een activiteit binnen de onderwijsprogrammering een bijdrage vragen op voorwaarde dat mboRijnland de student ook een kosteloze activiteit aanbiedt dat als volwaardig alternatief geldt. De student kiest dan voor deelname aan de activiteit waar kosten aan verbonden zijn of voor deelname aan het kosteloze alternatief. Als de student kiest voor deelname aan de activiteit waar kosten aan verbonden zijn, wordt de kostprijs ervan bij de student in rekening gebracht. De totale kostprijs wordt vooraf op basis van een kostenspecificatie berekend en gecommuniceerd. Achteraf vindt verantwoording van de uitgaven plaats⁸. De (uren)inzet van personeel maakt geen deel uit van de kostprijs. Niet-kosteloze keuzedelen kunnen alleen worden aangeboden als met het aanbod van kosteloze keuzedelen aan de minimale aanbodverplichting wordt voldaan en de student dus kan kiezen uit voldoende keuzedelen zonder bijkomende kosten.
- Vrijwillige kosten voor activiteiten buiten de onderwijsprogrammering.
  - De student kan er voor kiezen om deel te nemen aan activiteiten buiten de onderwijsprogrammering. Als daar kosten aan verbonden zijn en de student kiest voor

---

⁷ Middelbare scholieren die via het vavo hun diploma halen (en staan ingeschreven bij het voortgezet onderwijs) dienen zelf te zorgen voor: atlanten, woordenboeken, rekenmachines, agenda's, gymkleding, gereedschap, schriften en multomappen en pennen.

⁸ Indien de gerealiseerde kosten lager zijn dan begroot, wordt het resterende saldo verdeeld over de deelnemers. Indien de gerealiseerde kosten hoger zijn dan begroot, wordt het tekort door het MBO College aangevuld.

deelname, dient de student de kosten te voldoen. Voorbeelden zijn activiteiten/onderdelen in het kader van excellentie, extra keuzedelen⁹ en een schoolfeest.

- Vrijwillige kosten voor leermiddelen en materialen
  - mboRijnland kan de student adviseren om, aanvullend op de vereiste leermiddelen, bepaalde leermiddelen tot zijn beschikking te hebben. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen.
  - mboRijnland kan de student ten aanzien van een vereist leermiddel adviseren te beschikken over een leermiddel dat niet alleen aan de minimale specificaties/eisen voldoet, maar ook aan een aantal wenselijke kenmerken. Hierbij valt te denken aan kleding met het logo van de onderwijsinstelling of een laptop met een groter geheugen. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen.
  - mboRijnland kan de student adviseren zelf over materialen en gereedschappen te beschikken. Het gaat hier bijvoorbeeld om (pakketten¹⁰ met) kappersbenodigdheden. De student kan ervoor kiezen dit advies wel of niet te volgen. Zie ook de paragraaf over kosten voor rekening van mboRijnland.
- Vrijwillige kosten voor door mboRijnland geleverde faciliteiten
  - mboRijnland kan de student diensten aanbieden die kosten met zich meebrengen. De student kan er voor kiezen om deze diensten wel of niet af te nemen. Het gaat hier om bijvoorbeeld het aanbod van etenswaren in de kantine en de huur van een kluisje (€ 15,- per studiejaar)

Kosten voor rekening van mboRijnland

mboRijnland betaalt de kosten voor:

- Alle onderwijs-, begeleidings¹¹-, toetsings- en examineringsactiviteiten die binnen de onderwijsprogrammering vallen en op basis van het kwalificatiedossier noodzakelijk zijn om studenten in staat te stellen onderwijs te volgen en het diploma te behalen. Dit geldt ook voor de daarvoor benodigde inventaris, waaronder een basisuitrusting gereedschappen. Het MBO College kan voor een activiteit die binnen de onderwijsprogrammering valt een bijdrage vragen op voorwaarde dat het MBO College de student daarnaast een kosteloos volwaardig alternatief aanbiedt.
- Een aantal exemplaren van alle vereiste leermiddelen. Van alle vereiste leermiddelen heeft het MBO College altijd een aantal exemplaren beschikbaar waar de student gebruik van kan maken. Indien een laptop vereist is, stelt het MBO College een aantal laptops beschikbaar die onder voorwaarden aan de student uitgeleend worden¹². De directeur van het MBO College kan in voorkomende gevallen een individuele student, die niet voldoet aan genoemde voorwaarden, een 'leenlaptop' ter beschikking stellen.

---

⁹ Indien de student niet-kosteloze onderdelen in het kader van excellentie of niet-kosteloze keuzedelen bij een andere (onderwijs)instelling volgt, dient de student de kosten ervan aan de betreffende (onderwijs)instelling te betalen, conform het schoolkostenbeleid van die instelling.

¹⁰ Het MBO College dient de inhoud van een pakket te specificeren zodat een student er ook voor kan kiezen te beschikken over onderdelen van het pakket.

¹¹ Bpv-begeleiding door het MBO College wordt door het MBO College bekostigd; kosten voor bpv-begeleiding door het leerbedrijf zijn voor rekening van het leerbedrijf.

¹² Mbo-studenten die behoren tot de doelgroep van de (tijdelijke) regeling voorziening leermiddelen voor deelnemers uit minimagezinnen en aangeven dat zij niet in staat zijn over een laptop (of andere leermiddelen) te beschikken, kunnen gebruik maken van genoemde regeling.

- Verbruiksmaterialen¹³ voor kosteloze onderwijs- en begeleidingsactiviteiten op school binnen of buiten de onderwijsprogrammering.
- Basis ICT-faciliteiten zoals Microsoft Officepakket en (wifi) toegang tot het netwerk.
- Materialen en middelen ten behoeve van toetsing en examinering binnen de onderwijsprogrammering (inclusief bpv). Dit geldt ook voor materialen en middelen ten behoeve van de examinering van beroepsvereisten¹⁴ die door het MBO College moet worden uitgevoerd. Bij een aantal kwalificaties is sprake van beroepsvereisten die alleen door een bij de wet aangewezen externe instantie kunnen worden geëxamineerd. De kosten voor deze examinering, het verplicht te behalen certificaat of diploma zijn niet op voorhand kosten voor het MBO College, aangezien de bekostiging door het Ministerie van OC&W hierin niet voorziet. In dergelijke gevallen maakt het MBO College afspraken over de verdeling van de kosten met het betrokken ministerie, het bedrijfsleven en de studenten.
- Geprinte versie van een door het onderwijsteam vervaardigde reader indien het MBO College eist dat de student over een geprinte versie dient te beschikken.
- Activiteiten en middelen ten behoeve van het informatievoorziening over mboRijnland en de opleiding, inclusief bpv.
- Maximaal € 4,- per student per kalenderjaar

Betalingswijze

Aan wie/wat de student de (vrijwillige) schoolkosten betaalt en de wijze waarop hij dat doet, verschilt per categorie schoolkosten.

- Het wettelijk lesgeld wordt aan DUO betaald volgens de betalingswijze die DUO daartoe hanteert.
- Het wettelijk cursusgeld wordt aan mboRijnland betaald via Acceptmail. Het is mogelijk om in termijnen te betalen.
- De student betaalt voor diensten en activiteiten binnen of buiten de onderwijsprogrammering, waaraan kosten voor de student verbonden zijn (op voorwaarde dat de student voor afname c.q. deelname kiest) en die alleen door de instelling geleverd kunnen worden via de Schoolkassa aan mboRijnland. Dit geldt ook voor vereiste leermiddelen die uitsluitend verkrijgbaar zijn via mboRijnland. Het is mogelijk om in termijnen te betalen.
- Voor alle overige diensten, leermiddelen, etc. geldt dat de student zelf kiest waar hij deze afneemt. mboRijnland kan een leverancier aanbevelen.

Communicatie

Het MBO College informeert de student voorafgaand aan inschrijving over de (mogelijke) opleidingskosten. Tijdens voorlichtingsactiviteiten ontvangt de student een indicatie van de totale kosten. Zodra de hoogte van het wettelijk les- en cursusgeld is bepaald, worden deze bedragen op de website van mboRijnland gepubliceerd. Tevens kan de student via de website van mboRijnland per actieve opleiding een overzicht vinden van de vereiste leermiddelen met bijbehorende prijzen en een overzicht van de vrijwillige kosten. Uiterlijk acht weken voor de start van de opleiding is dit overzicht voor studenten van het komende cohort beschikbaar.

Middels de StOER en de website van mboRijnland wordt de student geïnformeerd over het schoolkostenbeleid van mboRijnland.

---

¹³ Voorbeelden van verbruiksmaterialen zijn: shampoo, olie, broodmeel.

¹⁴ Indien deze deel uitmaken van de kwalificatie en als zodanig in het kwalificatiedossier vermeld staan.

Geraadpleegde bronnen

- Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- Brief aan onderwijsinstellingen over heffingen naast cursus- en lesgeld. Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. 13 januari 1994.
- Brief aan bve-instellingen over schoolkosten en vrijwillige ouder- of deelnemersbijdrage. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. 15 mei 2012.
- Job brochure: Wat zijn de regels over schoolkosten in het MBO? Oktober 2012.
- Beleidsdocument ROC Leiden: Hoe gaat ROC Leiden om met schoolkosten? Oktober 2014
- Beleidsdocument ID College: Schoolkosten: welke komen (niet) voor rekening van de student? Versie 1.0, 11 maart 2015.
- Vaststelling begroting Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2016. 30 juni 2016.
- Onderzoekskader 2017 voor het toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs. Inspectie van het Onderwijs. 10 oktober 2016.
- Kamerbrief over schoolkosten mbo: Toelichting WEB, artikel 8.1.4 inzake schoolkosten mbo. 21 november 2016.
- www.examineringmbo.nl : Beroepsvereisten in kwalificatiedossiers, een stappenplan. November 2016.
- www.examineringmbo.nl: Schoolkosten en keuzedelen. Januari 2017.